

Yrännia

Työturvallisuuspalvelut

K Kemialliset ja biologiset vaarat

Vaarojen selvittäminen ja arviointi

1. Laita riskien kartoituslomakkeisiin nimesi ja työpisteesi tiedot eli mitä työtä tarkastellaan.
2. Kartoita tarkastuslistan avulla oman työpisteesi vaaratekijöitä ja kirjaa ne lomakkeisiin. Kirjoita, missä vaaratilanne esiintyy, mistä vaaratilanne aiheutuu ja mitkä ovat mahdolliset seuraukset. Lomakkeiden taakse voi kirjoittaa myös ellei etusivulla riitä tilaa.
3. Lomakkeet kerätään ja käydään läpi pienemmässä ryhmässä sekä määritetään keskeisimpiin vaaratekijöihin mahdollisia torjunta-/parannuskeinoja.

Tunnistamisohjeet

Työssä esiintyvät altisteet

K1 Vaaralliset tai haitalliset kemikaalit: Työntekijöiden altistuminen vaarallisille tai haitallisille kemiallisille tekijöille tulee rajoittaa niin vähäiseksi, että niistä ei ole haittaa työntekijöiden terveydelle, turvallisuudelle tai lisääntymisterveydelle. Työnantajalla tulee olla riittävät tiedot käyttämiensä kemiallisten tekijöiden ominaisuuksista ja vaarallisuudesta. Työntekijöiden kemiallisille tekijöille altistumisen määrä ja luonne tulee selvittää, niin että voidaan arvioida terveydelle aiheutuvat vaarat ja suorittaa tarpeelliset toimenpiteet.

K2 Syöpävaaralliset kemikaalit: Kaikessa toiminnassa, jossa on vaara altistua syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille on arvioitava työntekijöiden altistumisen luonne, määrä ja kesto. Altistumisen vähentämiseksi on mietittävä vaihtoehtoisia aineita ja menetelmiä. Altistuvat työntekijät tulee ilmoittaa ASA-rekisteriin. Altistumisen arviointi on asiantuntijan tehtävä.

K3 Allergiaa aiheuttavat kemikaalit: Työntekijöiden altistuminen kemikaaleille, joille altistuminen hengitysteitse aiheuttaa astmaa, allergista nuhaa tai muita yliherkkyysoireita tai joille altistuminen ihokosketuksen kautta aiheuttaa ihon herkistymistä. Haitta on yleensä pysyvä. Altistumisen arviointi on asiantuntijan tehtävä.

K4 Palo- tai räjähdysvaaralliset aineet: Käsiteltäessä ja säilytettäessä räjähtäviä, tulenarkoja tai muita vaarallisia aineita on noudatettava erityistä varovaisuutta. Myös pöly-ilmaseos voi aiheuttaa räjähdysvaaran.

K5 Pölyt ja kuidut: Pöly on ilmassa leijuvaa kiinteää ainetta, joka syntyy yleensä mekaanisella prosessilla tai sekoittamalla. Kuiduilla tarkoitetaan teollisuudessa käytettäviä kuitumineraaleja (esim. tekstiilipöly) tai synteettisiä epäorgaanisia kuituja (esim. lasi- tai vuorivilla). Pölyt ja kuidut ärsyttävät ihoa, silmiä ja hengityselimiä, joten altistuminen on estettävä tai minimoitava.

K6 Kaasut: Kaasuilla tarkoitetaan kaikkia työpaikalla esiintyviä terveydelle tai turvallisuudelle haitallisia kaasumaisia aineita.

K7 Höyryt, huuрут ja savut: Nestemäisen aineen haihtuessa ilmaan syntyy höyryä (esim. liuotinhöyry). Huuruja syntyy työstettäessä kiinteitä aineita kuumissa prosesseissa (esim. hitsaushuurut). Savu on palamisen seurauksena ilmassa leijuvia kiinteitä hiukkasia (esim. öljysavu).

Kemikaalien käyttö

K8 Kemikaalien pakkausmerkinnät: Työnantajan on omalta osaltaan varmistettava, että vaarallisen kemikaalin pakkaukset on vastaanotettaessa merkitty lainsäädännön mukaisilla, selkeillä ja pysyvillä merkinnöillä. Myös käyttöastiat on merkittävä.

K9 Käyttöturvallisuustiedotteet: Työnantajan on säilytettävä käyttöturvallisuustiedotteet työpaikalla järjestettynä ja arkistoituna. Arkistossa tulee olla aakkosellinen luettelo työpaikalla käytettävistä kemikaaleista. Käyttöturvallisuustiedotteet ja kemikaaliluettelo on oltava työntekijöiden saatavilla.

K10 Kemikaalien käyttötavat: Kemikaaleja on käytettävä siten, että käytöstä ei aiheudu vaaraa työntekijöiden terveydelle tai turvallisuudelle. Työntekijöiden altistuminen kemikaaleille on selvitettävä, niin että kemikaalien aiheuttamat vaarat voidaan arvioida.

K11 Kemikaalien varastointi: Työpaikalla tulee huolehtia riittävän tehokkaalla tavalla kemikaalien ja kemikaalijätteiden varastoinnista siten, että siitä ei aiheudu henkilö-, omaisuus- tai ympäristövahinkoja. Kemikaalivarastot tulee merkitä selkeästi.

K12 Kemikaalien käytöstä poisto: Kemikaalien hävittäminen on tapahduttava siten, että siitä ei aiheudu vaaraa ihmisille tai ympäristölle.

K13 Suojainten kunto ja käyttö: Henkilönsuojaimia on käytettävä altistuttaessa kemikaaleille sellaisissa tilanteissa, joissa riskiä ei voida riittävästi pienentää teknisin toimenpitein. Suojainten on oltava ehjät, asianmukaiset, suojausteholtaan riittävät ja työhön soveltuvat.

K14 Ensiapuvälineiden kunto ja käyttö: Työpaikalla tulee olla saatavilla riittävästi sidostarvikkeita, lääkkeitä ja muita ensiapuvälineitä, joiden kunto ja säilytyspaikka on tarkistettava kerran kuukaudessa. Tarvittaessa on annettava työntekijöille ohjeita nopean ensiavun hankkimisesta.

Tunnistamisohjeet

Tulipalo- ja räjähdysvaara

K15 Sähkölaitteiden kunto ja käyttö: Sähkölaitteiden asennuksessa, käytössä ja kunnossapidossa on huomioitava väärin kytkentöjen, vikaantumisen tai ylikuumentumisen aiheuttama tulipalon tai tapaturman vaara.

K16 Tulityöluvat ja tulitöiden tekeminen: Tulitöillä tarkoitetaan töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joista aiheutuu palovaara. Tulitöiden tekeminen tilapäisellä tulityöpaikalla edellyttää tulityökorttia.

K17 Sammutusvälineet ja niiden merkinnät: Työpaikalla tulee olla saatavilla vettä ja riittäviä palonsammutusvälineitä: käsisammuttimia, sammutuspeitteitä, sammutusletkuja, sammutusaineita jne. Sammutusvälineiden tulee olla asianmukaisesti ja näkyvästi merkittyjä, ehjiä ja käyttökelpoisia ja helposti saatavilla.

K18 Poistumistiet ja niiden merkinnät: Työpaikalla tulee olla riittävä määrä asianmukaisesti merkittyjä, selvästi havaittavia ja helposti luoksepäästäviä maanpinnalle ulottuvia poistumisteitä, jotka on aina pidettävä vapaina.

Biologiset vaaratekijät

B1 Tartuntavaara, esim. bakteerit ja virukset: Työpaikalla, jossa voi esiintyä tartuntavaaraa (esim. terveydenhuolto), on työntekijöiden altistumisen luonne, kesto ja määrä arvioitava. Bakteerit ja virukset voivat aiheuttaa tulehduksia, allergioita tai tauteja. Altistumisen arviointi on asiantuntijan tehtävä. Biologisista tekijöistä on erillinen valtioneuvoston päätös.

B2 Sienet, esim. homeet: Työpaikalla, jossa voi esiintyä vaarallisia sieniä (esim. maataloustöissä ja jätehuollon tehtävissä), on työntekijöiden altistumisen luonne, kesto ja määrä arvioitava. Sienet voivat aiheuttaa allergisia sairauksia (esim. homepölykeuhkosairaus) ja/tai ihottumaa. Altistumisen arviointi on asiantuntijan tehtävä.